DOREL SIBII

CUM AM GĂSIT-O PE ILEANA COSÎNZEANA

editura facla

Volum ilustrat
de
TATIANA APAHIDEANU

DOREL SIBII

CUM AM GĂSIT-O PE ILEANA COSÎNZEANA

EDITURA FACLA
TIMIŞOARA, 1979

scrisoare
către
copii...

DRAGII MEI,

Am inceput să vă scriu, chior dacă ştiu că nu toţi reuşiţi scrisoareo aceasta să o citiţi. De aceea, cei care nu sinteţi incă şcolari, rugaţi-vă de cei mori, şi cit ziceţi „plici" o să aflaţi tot ce-i aici.

Dor in această scrisoare vreau să vă pun o intrebare: ştiaţi că eu pot face orice vrăjitorie? Dacă nu aţi ştiut, nu-i nimic. V-o spun co să se ştie. Aflaţi că făcind un semn, de care nimeni nu ore habar, se adună lo mine toate cuvintele din dicţionar. Ce este acela un dicţionar? Am să vă spun indată: este locul unde cuvintele stau şi aşteaptă . . . Nu ştiţi ce aşteaptă? Aşteaptă să fie scoase afară, pentru a fi schimbate intre voi, bunăoară. Dar pentru că unii sint mici şi incă nu ştiu să le scoată de aici, şi pentru că eu sint meşter in toate, m-am gindit ca pe cele mai frumoase să le adun la mine intr-o noapte. Apoi să le combin intre ele pină ajung să fie moi bune ca nişte caramele. După aceea cit aţi zice „peşte" le introduc intr-o poveste. Sau plimbind stiloul pe coala de hirtie, cuvintele descoperă o melodie. Melodia asta le place şi le interesează. Altfel cum puteţi să vă explicaţi că se apucă şi dansează? In timpul dansului ele dau dovadă de multă-multă fantezie şi, incet-incet, se transformă in poezie. Cine le ascultă află multe minunăţii, pe care nu le ştiu alţi copii. Ele vorbesc despre şoricei lăudăroşi, dar care de fapt sint nişte fricoşi. Sau despre un ursuleţ, care, atunci cind sinteţi plecaţi de acasă, are grijă de păpuşa cea mai frumoasă. Iar cind o să vă intoarceţi de la gimnastică, vă va spune cum s-a comportat păpuşa plastică. Tot prin cuvintele pe care vi le voi transmite, veţi simţi de-adevăratelea nisipul fierbinte, pe care ne vom juca la vară, de dimineaţă pină-n seară. Nu e vorba de nisipul de la ştrand, acela dacă vreţi să ştiţi, nici nu e aşa de cald. Ci de nisipul fin de la mare, incălzit puternic de soare. Şi mai aflaţi că tot prin cuvinte, cine le ascultă şi este cuminte, va călători de la munte la mare cocoţat la o broască ţestoasă-n spinare.

Şi acum doar un lucru vă moi spun: să ciuliţi urechile bine, că deja ou pornit cuvintele inspre voi, de la mine.

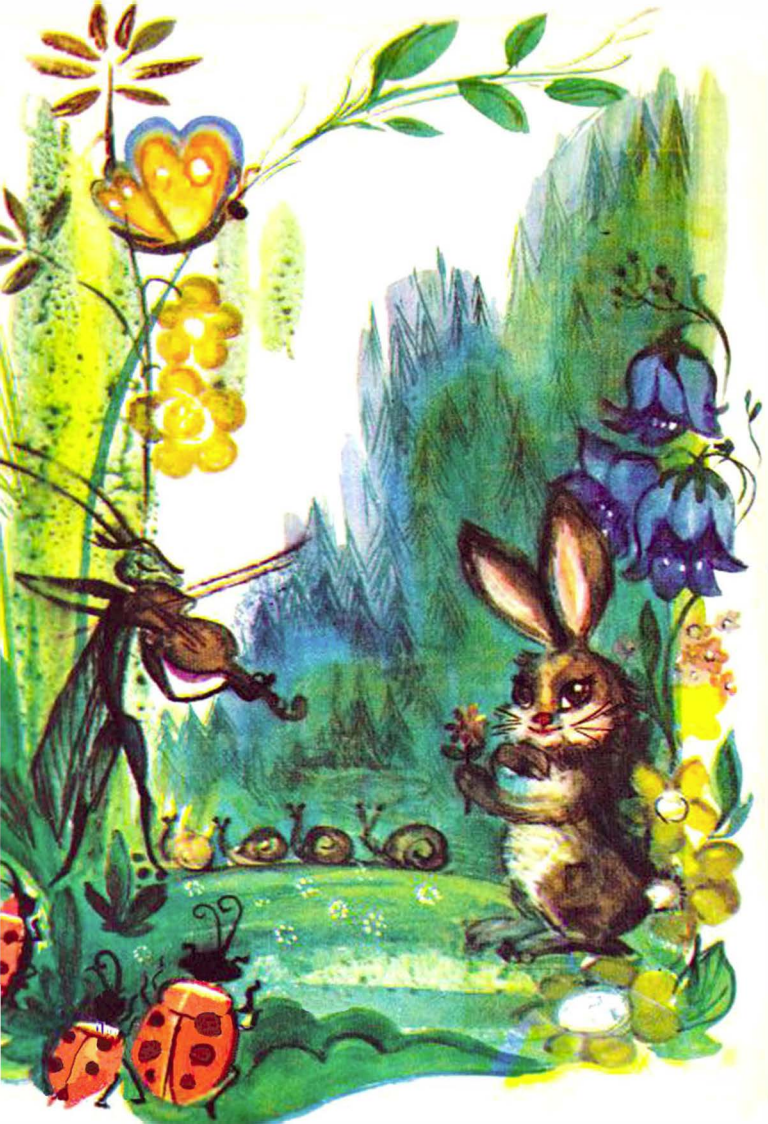

SĂ COBORÎM LA CÎMPIE

Copii, intîi vă propun o călătorie prin cimpie. Invit pe toți, dar mai ales pe cei de la munte, care despre șes nu știu prea multe. Pentru a cobori nu vom folosi norul, nici tabaganul și nici planorul. Vom ajunge cu o ciocîrlie. Despre ea se știe că se înalță atît de tare, încît poate privi peste munte la mare. Și acum să ne ținem de cîte o pană, fiindcă vom aluneca prin aer, ca săpunul în vană.

Să nu-i luați pe stejari, chiar dacă spun că sînt mari.

Acolo unde mergem, copacii sînt mici. În orice caz, pe lîngă brazii ce cresc la munte, sînt niște pitici. Și apoi drumul este anevoios, pentru că se merge numai pe jos.

Între sate, melcii poartă casele în spate. Veți vedea cum greierii cîntă la vioară, ca să nu se plictisească și să moară. Vom întîlni și buburuze frumos colorate, dar cam mofluze.

Nu e nevoie să mergem grupați, pentru că nu vom fi apostrofați. Deci, nu în șir indian ca la munte și cu mîne în frunte. Fiind multe furnici, rog să nu vă rătăciți. Andreea, să nu rămîi singură, că te mănîncă fără lingură!

Să călcăm cu atenție pe iarba moale, fiindcă s-ar putea să întîlnim un iepure-n cale. El ne este de mare folos, dacă vrem să nu mergem pe jos. Îl vom călări ca pe un cal și din urechi îi vom face un ham. Datorită lui vom vedea bunătăți cu sacul, dar nu le vom atinge că ne stricăm stomacul. Și pentru că aici este foarte cald, ne vom opri lîngă un gard. Cu apa de la fîntînă ne vom spăla pe ochi și pe mînă. Aflați că după multă alergătură, pentru băut nici nu e bună.

Apoi, iar la iepuraș în spinare și vom alerga pînă în zare.

Spre seară, dacă unul din noi o să dorească, Urechiatul ne va servi o ciarbă vînătorească.

Acum, haideți, despre morcovi să vorbim, ca să putem să-l păcălim. După aceea în spinare sus, să vedem tot ce v-am spus.

DESPRE APELE CURGĂTOARE

Uite, astăzi am liber citva timp, aşa că vă invit cu mine la Mureş, dar vă rog să vă grăbiţi, adică să veniţi ca un iureş.

Riul acesta, destul de mare, pleacă din munţi „alungat" de izvoare. Şi ştiţi de ce se intimplă aşa? Pentru că izvoarele intotdeauna plănuiesc ceva! Ele trimit un riu intenţionat, pentru ca geografia să le păstreze numele neapărat. De pildă, cei doi fraţi, Oltul şi Mureşul, au fost alungaţi de acelaşi izvor, din Carpaţi. Meritul îi este cu atit mai mare, cu cit alungă mai multe ape curgătoare.

Şi acum, spuneţi şi voi ce s-ar intimpla, de nu le-ar alunga? In loc să avem riul Mureş, care nu-i un riu oarecare, ne-am trezi numai cu ape stătătoare. Şi astfel geografia n-ar mai stărui să păstreze numele izvorului, fie el oricare ar fi. Şi, in plus, bunicii n-ar avea altceva de făcut, decit să vă culce, cind de fapt ei au datoria să vă „incurce". Adică să nu vă lase pe lingă mal, că puteţi ajunge sub un val.

Să ştiţi că la Mureş, ca şi la mare, se găsesc ultraviolete pornite din soare. Ele aleargă printre copii şi, cu pensule mici şi invizibile, le fac pieile arămii. Lucrul acesta este foarte sănătos, nu numai pentru piele ci şi pentru os. Adică, pe lingă faptul că ne bronzăm, datorită razelor ne şi fortificăm. Dar să nu stăm peste măsură, că se intimplă lucruri de altă natură. Odată, un copil vrind să se bronzeze, a stat prea mult intr-un loc şi . . . a luat foc. (Ei, nu chiar de totl) S-au folosit atunci iaurt şi comprese, pentru a-i stinge pielea ce se aprinsese.

SCAMATORIE

Copii, astăzi vă învăț o scamatorie, pe bază de păpădie. Dacă veți urma sfaturile mele, timp de un ceas, veți fi prefăcuți in păsărele. Așa că, atenție la indicații, pentru a nu se ivi complicații. (Odată, un copil, in loc să ajungă pasăre, s-a prefăcut intr-un bob de mazăre. Și astfel ajunse, măi frate, intr-o păstaie, lingă boabele adevărate. Putea foarte ușor să se trezească in cratița de pe cuptor. Pe semne că avu mare noroc, scăpind de cratiță și de foc.)

Toți copiii vor introduce in sin puf de păpădie și puțin fin. Apoi, cu brațele intinse ca aripile de cocori, vă veți invirti pe loc, de șapte ori. După asta, culcați pe iarba moale, veți aștepta să vă incolțească aripioare. Închizind ochii, vă rog să vă imaginați că ați ajuns in văzduh și planați. (Cine va spune că sint vorbe goale, n-are decit să rămină in iarba moale!)

Copiii care vor face tot ce le-am spus, vor vedea casele și copacii tocmai de sus. Să știți că este foarte plăcut să zbori, insă numai sub nori. Oricine de ei va trece, foarte ușor poate să se înece. (Dealtfel, norii sint apa din cer, adică vaporii.)

După un ceas de zbor, veți cobori in iarbă, foarte ușor. Datorită scamatoriei mele, veți simți tot ce simt niște păsărele. Ajunși din nou la locurile voastre, privind la cer, vă veți vedea urmele albastre.

Așadar, puf de păpădie și puțin fin, toți copiii își vor pune in sin . . .

NOI CUNOȘTINȚE

Și pentru că afară este atit de cald, incit s-au tapit și desenele de pe asfalt, să intrăm in riu, cit mai adinc, adică mult peste briu. La ceasul infierbintat cind pămintul își simte gitlejul uscat, bunicii ar da bani grei să poată veni și ei. Dar mi-a spus mie un pește că pe bunici nu-i primește.

Vieţuitoarele de aici nu se înțeleg decit cu cei mici. Așa că bildibic, pină in adinc. Nu inainte insă de a ne lua măștile noastre acvatice, care ne așteaptă calea. Prin tubul de cauciuc putem inspira oxigen, fiecare cit vrem. Și acum, atenție că intrăm in această lume; minunată, pot spune.

Uite, nici nu ne-am scufundat bine că a și venit un pește la mine. Acest pește subțirel, **țiparul,** locuia intr-a baltă cu alții ca el. Dar a fost nevoit să plece, pentru că balta a inceput să secе. Aici se simte la fel de bine, mai ales că are destul norai, care-i convine. Il bucură faptul că ne poate fi ghid in această zi. Prea mult insă nu va merge cu noi, fiindcă trebuie să se intoarcă inapoi. Zice că se duce, puișorii să și-i culce. Aici puii de pește își ascultă părinții, firește. Și dacă ne gindim un pic, ne amintim că peștele mare inghite pe cel mic. Deci e explicabilă purtarea lor ireproșabilă. Aici nu vezi nici un pui umblind de capul lui, hai-hui. Au lacul lor de joacă, din care niciodată nu pleacă. In caz de perical, părinții trimit un semnal, dacă nu mă inșel, printr-un val. Mulțimea de peștișori atunci se ascunde intr-un lac, unde răpitorii nu pot pătrunde. Cei ce rămin departe de ai lor frați, riscă să fie mincați. De noi nu se tem, pentru că țiparul le-a spus cine sintem. Uite cum vin inspre noi a mulțime de pești, ca un roi. Copii, pregătiți firimiturile să le stimpărăm gurile.

Așa... acum putem și noi inota. Dar, vă rog, cit mai grupați, pentru că sintem, doar, copii civilizați. N-aș vrea să aud șoapte cum că cei de pe uscat, adică noi, nu știu să se poarte.

Veniți aici unde riul a catit, să vedeți ceva nemaipomenit. Apa fiind adincă tare, in ea locuiește un pește mare. Ascultați un

pic și veți auzi cum apa clocotește, asemenea ceaiului în ibric. Zgomotul acesta, copii, vine din dormitorul peștelui de aci. Peștele amintit, dragii mei, doarme din patru zile tocmai trei. Cînd se trezește cască așa de tare, încît odată cu apa îi intră în gură și cîteva viețuitoare. Și, pentru că înghite orice peștișor, el este considerat, și numit, un **răpitor.** Iar pentru că doarme mai mult decît oricine, i se spune **somn,** chiar dacă nu-i convine. Uneori intră în parcul de joacă și înghite peștișorii de-o șchioapă. Am uitat să vă mai spun despre el că are niște mustăți mai lungi decît cele pe care le are bunicul lui Costel.

Acum vă las să coborîți printre pietre, atenți la tot ce aici se vede. După ce veți ieși la suprafață, vom discuta despre lucrurile ce nu le știați azi dimineață. Seara veți adormi mulțumiți, pentru că despre riu ați aflat tot ce doreați să știți.

POȘTAȘUL

Copii, voi ați văzut vreodată un poștaș? Exact: un nenea cu șapcă și geantă, ce aleargă, toată ziua prin oraș. Că îl cunoașteți, m-am lămurit, după cum ați gîngurit. Însă despre el vreau să vă spun lucruri pe care le auziți doar acum. Acest nenea nu-și pierde vremea, cînd trebuie să-i ducă lui bunicul ziarul sau plicul. Să știți că nu face ca unii dintre voi, să aducă ziarul de marți tocmai joi. În geanta aceea mare, poartă știri pentru fiecare. Așa că, dacă nu ar fi poștașul, ar suferi foarte mult orașul. Înainte de a pleca pe sector, memorează foarte ușor . . . nu ca unii la școală, bunăoară, tabla înmulțirii sau o poezioară. Deci ziceam că ține minte, cui și în ce loc

vestea se trimite. In geanta aceea teribil de mare, le introduce intr-o ordine pe fiecare. Apoi incalecă bicicleta cu două roți, pentru a putea ajunge la toți. Dragii mei, pentru a putea implini această meserie, trebuie să se știe că poștașul are calități ce nu le găsești la toți. In primul rind este punctual, nu ca Neluțu cind știe că va da extemporal. Apoi, memorează bine, din moment ce știu cui și ce i se cuvine. Este un sportiv desăvirșit, pentru că nu se teme de vint și ploaie și nici de gerul cumplit.

Orice copil dacă invață bine, și nu se face de rușine, poate ajunge poștaș chiar la el in comună, sau in oraș. Este insă exclus, dacă nu are calitățile pe care vi le-am spus. Să știți că meseria este foarte frumoasă, mai ales pentru că sinteți așteptați cu nerăbdare, în fiecare casă.

CUM AM GĂSIT-O PE ILEANA COSÎNZEANA

Ducind degetul la timplă, nu la nas cum se mai intimplă, incercați să vă amintiți povestea aia, cind Baba Cotoroanța (minca-o-ar Gaia!) a răpit-o pe Ileana Cosinzeana și numai Făt-Frumos a găsit-o.

Dar uite, că din nou a fost răpită, de Baba nesuferită. Însă de astă dată, de noi a fost salvată. Peripețiile dacă vreți să le aflați, n-aveți decit să ascultați.

Pentru că o iubim, ne-am hotărit să pornim, spre cele nouă lunci, ca voinicul atunci. Să țineți însă cont că patru din cei apt eram in grupa mică și ne era destul de frică. In loc de cal năzdrăvan, am incălecat pe tratineta lui Bogdan . . .

Și ajungind noi la prima luncă, iată un iepuraș cu o poruncă:

– Veți trece printr-un riu, cu frișcă pină la briu! Cine își va băga in el un degețel, pe loc se va preface in purcel!

Nu era vorba de un purcel adevărat, ci de unul de ciocolată, bun de mincat. Astfel puteam nimeri in burta altor copii. Dar noi știam că este o probă, pe care trebuia s-o trecem fără vorbă. Așa că ne-am abținut, chiar dacă frișca ne-am dorit-o mult. Și, de la cel mai mic, pină la cel mai mare am trecut această primă incercare.

La a doua luncă, din nou iepurașul cu altă poruncă:

– Veți merge două pagini din poveste, printr-o zăpușeală cum alta nu este!

Nu era ușor, ținind seama că tratineta n-avea motor. Și, vai, nu apăru nici un tramvai. Și nici a broască țestoasă mai mare, să ne urcăm la ea in spinare. Ba, la un moment dat, Rodica dorea să se intoarcă la mămica. Noroc in Nicoleta, care i-a promis că o va plimba cu bicicleta.

La lunca a treia, care-a urmat, lucrurile s-au cam incurcat. Pentru că nu era nici un imaș, nu a mai apărut cunoscutul iepuraș.

În schimb, dintr-un copac tare gros, ce avea o uşă, apăru o mătuşă. Semăna cu mătuşo lui Ioniţă, un băiat rău, de la altă grădiniţă. Ea ne cerea să-i spunem cite o poezie, sau chiar două, dacă se ştie. Şi pentru că Laura s-o impotmolit, am folosit un şiretlic. Ne-am pornit pe oploudot, chior dacă poezia nu s-o terminat. Pe semne că ero surdă bătrinica, din moment ce nu ne-a mai spus nimico.

Lunco o patra şi o cincea ou fost „floare lo ureche". Ne-am dovedit nişte isteţi fără pereche. Am intors două pagini dintr-o dotă, scăpind de balaurul care şi acum ne aşteaptă.

La o şosea luncă, pentru că au obosit, Mihaela şi Dănuţ ou adormit. Şi pentru a nu avea grupul redus, ne-am apucat să strigăm: „Uite un urs!" Speriaţi, cei doi, ou sărit in picioare. Aşa am reuşit să ne regrupăm şi să mergem in continuare. Pină cind, ajungind pe o vale, intilnirăm o lăcustă, care ronţăia tot ce intilneo in cole. Vă spun drept că ne-o fost grozav de fricâ. Lăcusta nu era tocmai piticâ. Ero cam cit un carusel, şi dacă nu avea picioarele indoite, precis ajungea pină la cer. Atunci şi Babo Cotoroanţa s-a ivit, ovind şi eo pretenţii lo ronţăit. Noi ne-am ascuns intr-o vizuină de vulpe, plecată cine ştie pe unde. S-a intins o bătălie pe viaţă şi pe moarte, care o durat patru pagini de carte. Lăcusto cu picioare lungi, o sărit peste cinci lunci, oterizind dincolo de copertă, intr-o tigaie pentru omletă. Atunci, Baba cea hoaţă, mincind ii veni greaţă. După zece minute, in sfirşit, Cotoroanţa a murit.

Pină la urmă om ajuns la Ileano Cosinzeona conduşi de o floare. More ne-a fost surprizo cind am văzut că semăna leit cu tovarăşa educatoare.

ORĂŞELUL MINUNAT

Pentru că vacanţa mare nu s-a terminat, vă propun să mergeţi cu mine intr-un loc minunat. Vă şi spun unde, dacă imi promiteţi că nu vă temeţi de fel. Să ştiţi că aici poate merge şi cel mai mititel . . . Aşadar, copii, vom vizita o stupină. Aceasta este locul unde se prepară mierea de albină. Ori ca să fiu înţeles bine, vă mai spun că vom vizita orăşelul de albine. Rog grupul să nu fie alarmat. Nici unul nu va fi înţepat. Este adevărat că e dureroasă înţepătura lor, dar ele o folosesc numai impotriva duşmanilor. Şi pentru că veni vorba de înţepătura cu ac, să vă spun cu ce preţ o fac. Atunci cînd acul şi-l foloseşte, şi viaţa albinei se sfîrşeşte. Cauza fiind demnă, ea o face foarte uşor. De aceea albinele sînt vestite pentru curajul şi demnitatea lor. Noi însă e clar că nu le duşmănim, deci n-avem cum s-o păţim.

Ajunşi, vă voi prezenta pe omul de la stupină care ingrijeşte pe fiecare albină. Vă intrebaţi cum? Am să vă spun acum. Între el şi oraşul-stup s-a incheiat o convenţie. Acum – să mă ascultaţi cu atenţie –, aici trăieşte regina Polena, . . . o albină mai mare. Ea este albina conducătoare. Impreună cu aceasta, omul s-a înţeles ca să i se dea lui mierea obţinută de la culeş. In schimb, iarna, cînd vine timpul geros el le va fi de mare folos. Le va amenaja căsuţele atît de iscusit, incît gerul nu va fi simţit. Apoi, cînd le va fi sete şi foame, le va servi cu sirop şi bomboane. Uneori le duce in pastoral (este un fel de excursie făcută cu un autocar . . .). Tot el le apără de duşmanii cei mai de temut; adică de şoarecele Ronţ-hoţomanul, păianjenul zis Pinzarul cel rău, ori de gîndacul vărgat şi încrezut.

Intrarea in căsuţele lor se numeşte urdiniş. Aici o să vedeţi cîteva albine care stau de pază. astfel că duşmanii nu pot intra nici pe furiş. Pe aici intră şi ies doar harnicele culegătoare. Adică cele care zboară din floare in floare. Zboară din zori şi pînă in seară, intreaga zi de vară. Şi lucrul acesta nu-i deloc uşor. Ele o fac, ştiind cît de importantă e munca lor. Să ştiţi că majoritatea gîzelor le apreci-

ază. Cu atît mai mult omul, cu care şi cooperează. De la ele putem învăţa şi o poveaţă: fii harnic şi vei fi apreciat în viaţă.

Dar înainte de a porni, am să vă spun un lucru care pe mulţi vă va uimi. Credeţi că albina găseşte în floare mierea gata preparată? Nuu ... nici vorbă, munca ei este mult mai complicată. De-aici extrage doar nectarul, nu cum cred unii dintre voi. După aceea se întoarce înapoi. Căsuţa lor, este prevăzută cu un fel de bucătărie. Reţeta de preparare a mierii numai albina o ştie. Ei, vedeţi, multe se întîmplă pînă se umplu cămăruţele cu şase pereţi.

Printre zecile de albine veţi observa şi cîteva mai mari. E drept, că foarte puţine. Acestea nu sînt albine adevărate. Sînt trîntorii, fără de care nu se poate. Ei fac parte din suita reginei Polena. Cînd suverana se plimbă, aceştia îi ţin trena.

Despre viaţa harnicelor albine vă pot spune multe, fiindcă le ştiu. Dar mai bine să le descoperim pe viu. Şi pentru că nu se teme nici unul dintre copii, să mergem să vedem aceste minunăţii.

NOMAZII

Nu ştiu dacă poate fi vreo întîmplare, sau poate fi un lucru calculat. Sigur e că după ploaie, melcii ies totdeauna la plimbat. Poate că sînt nişte nomazi, ce-şi poartă casele-n spinare. Dar de ce doar după ploaie pleacă în viteză mare? Foarte interesant de văzut cum apar îndată ce potopul a trecut.

Eu cred că melcii ştiu una şi bună: după ploaie tot urmează şi un pic de vreme bună. Aşa că, atunci cînd îi vedeţi că pornesc toţi la plimbare, nu uitaţi că vremea rea foarte curînd dispare.

MĂRUL

Cred că am aflat adevărul despre cum se ajunge la gustosul fruct, care este mărul. De la bun inceput trebuie reţinut că e nevoie de un anume pom, sădit şi ingrijit de copii ori de am. Acest pom se găseşte in pădure, intr-un loc indepărtat, pe unde nu a umblat secure. Se zice că amul ajunge aici foarte rar, iar copiii delac; nici chiar cei de pădurar.

In locul acesta intunecos, trăieşte tatăl merilor – un copac inalt şi cu trunchiul foarte gros. Marele-măr, numit Păduret, este inconjurat de pomi mai mici, adică puieţi. O dată, ori de două ori pe an, el oferă puieţi celor ce vor sasi, pentru a-i duce acasă şi a-i ingriji. Merele lui sint mai mici decit cele din grădină, dar pline de seminţe; acestea, căzind pe pămint, prind rădăcină. Aşa se explică faptul că an de an ei se ridică. Un puiet sădit in grădină, unde este lumină şi, ingrijit de noi ori de am, in scurt timp va ajunge un raditar pom. Fructul va fi destul de mare. In orice caz, nu cit un au de struţ (o pasăre nezburătoare).

Dar să vă spun ce păţi profesorul Newton intr-o bună zi. Stind sub un măr, nu ştiu cauza pentru care, se trezi lovit de un fruct in creştet, destul de tare. Atunci, uimit peste măsură, se apucă să scrie o lege despre natură. Legea asta să ştiţi, ne ajută mai mult decit gindiţi. Totuşi ea sună destul de ciudat: „orice fruct in sus aruncat, trebuie să cadă pe pămint neapărat".

Despre măr să mai reţineţi e bine, că ingrijit, aşa cum se cuvine, iarna cind este zăpadă şi frig afară, fructele lui aurii ne aşteaptă-n cămară. Şi nu uitaţi că foarte uşor, orice copil roşu in abraz poate să ajungă un bun pamicultar.

BUNA CONVIEȚUIRE

Ați auzit voi, copii, cum cintă pădurea la orgă in fiecare zi? Sau ați văzut cum pe muzica asta minunată danseazâ veveriţele şi iepurii şi urşii laolaltă? Dar ciupercuţele care, cind plouă, işi deschid umbreluţele? Vai de mine (şi vă rog să mă iertaţi că indrăznesc), dar vouă multe cunoştinţe vă lipsesc!

Acum repede cu mine in pădure, să o cunoaştem mai bine şi să mincăm nişte mure. Să ştiţi că peste noi mare noroc a dat, ajungind aici tocmai cind pădurea s-o deşteptat. Unde se odihneşte? In cuiburi de păsări, firește! Acolo sus este in siguranţă. Adică ferită de urs. Uneori visele ii sint tulburate de păsările de noapte. Dar asta numai citeodată, cind zburătoarele dau dovadă de purtare necivilizată. De pildă, bufniţa, cind prinde o rozătoare, strigă de bucurie parcă ar fi in pauza mare. Precis nu se gindeşte că atunci cind alţii dorm nu se vorbeşte. Dar lasă, că şi ea-i destul de pedepsită. Un copac o ţine pe mină, toată ziua pironită. Săraca de ea, să vedeţi cum clipeşte, fiindcă soarele mereu o trezeşte.

Ei, şi după ce o pasăre strigă „deşteptarea!", toată pădurea incepe mişcarea. Mai intii işi trage rădăcinile pe picioare şi-şi imbracă frunzele obişnuite sau cele de sărbătoare. Apoi, citeva exerciţii nu prea grele, pentru a ciştiga forţă in trunchi şi in rămurele. Aflaţi că in goana mare vintul ii aduce in saci invizibili aer tare. Aici, mai mult ca in orice loc, toţi se ajută reciproc. Cerul ii trimite rouă sub formă de picături, pentru ca toţi copacii să se spele pe feţe şi pe danturi. In schimb, pădurea ii trimite păsări pe o fereastră, pentru a-i rămine culoarea albastră. Veverita ii va pune conuri şi alune. Iarna insă, pădurea pe acestea le cedează animalelor care nu hibernează. Şi atunci, cind pădurea pierde frumoasa haină verde, ea primeşte de la Moş Gerilă una de zăpadă, cu mult mai caldă. Vedeţi, dragii mei, am putea lua exemplu de la ei. Toţi locuitorii din pădurea minunată se ajută şi, foarte rar, se mai ceartă. Şi să nu-l uităm, copii, pe nenea pădurarul, care o ingrijeşte zi de zi. In aşa

fel o ingrijește, incit pădureo niciodată nu se imbolnăvește. Apoi, este știut că viețuitoarele nu ou posibilitate să-și pună sore-n bucate. Atunci el, pădurarul, transportă bucăți mori intr-un loc, pe care orice locuitor ol pădurii il știe. Locul acesta se numește sărărie. Astfel căprioarele, veveritele, mistrejii și toți care doresc, ou sare cit poftesc. Mai mult despre meseria so minunată, noi vom vorbi altă dotă. Cel mai bine ar fi, dacă in pădure mai des vom veni.

SCOICA MINUNATĂ

Mă credeți că eu și iarno, uneori, sint lo more chior dacă mă vedeți olergind aici prin ninsoare? Do, chior și atunci cind sint lo săniuș impreună cu olți copii pe derdeluș. Cum reușesc? Foorte simplu: ascult și mă gindesc. Pentru aceasta om o scoică nu tocmai pitică, pe care atunci cind o duc lo ureche, de iarnă nu mi-e frică. Datorită ei oud tot ce se intimplă lo more, chior dacă intre noi se află păduri, sau un munte oarecare. Ba moi mult. Pot să și discut. Cu cine? Cu oricine. De pildă cu valurile, cu pescărușii, cu delfinii, chior și cu crabii pot vorbi. Aflați că om vorbit și cu Morea intr-o zi. Am vorbit și cu peștișorii desenați de mine pe nisip. Dor stoți să vă explic. Noapteo, Morea trimite un vol, care adună toți peștișorii desenoți pe mol. Acesta ii duce în odinc, unde se intimplă o scamatorie, pe care nimeni nu o știe. In orice caz, spre dimineață peștișorii prind viață. Deci și datorită copiilor care desenează, numărul more de pești se păstrează.

Revenind la scoica mea minunată, să vă spun ce am auzit odată. Marea a lăsat pe uscat un nou hotel, în care voi locui la vară împreună cu fratele meu Ianel. Bineînțeles că nu era tocmai finisat. Dar asta au făcut-o oamenii mari, imediat.

Să știți că în vacanța mare am legat prietenii mai multe ca oricare. Un prieten foarte drag mi-a fost un val venit din larg. Cu valul acesta zilnic m-am jucat. Eu îi aruncam mingea de pe uscat, iar el mi-o aducea înapoi, neîntârziat.

Da, ca oricare vacanță, și asta s-a sfârșit. Marea, drept amintire, o scoică minunată mi-a oferit. Datorită ei, și iarna pot vorbi cu prietenii mei.

Mergeți și voi la mare, împrieteniți-vă cu ea și veți primi o scoică asemănătoare.

PEŞTERA

De data asta, vă rog să vă grupaţi bine-bine, pentru că ne aflăm intr-o paveste in care de la pagină la pagină, te miri ce mai vine.

Iată, nu departe de aici se află o peşteră mare, in care precis vom avea o intimplare. (Peştera este ca o gură pentru munte, prin care ajungem in gitlejul lui, sau poate chiar sub frunte.) Mie chiar că mi se face frică, văzind cit e ceata noastră de mică. Şi, totuşi, dacă mă gindesc niţel, frica nu-i intemeiată de fel. Se ştie, din orice poveste scrisă, că de cel mai mic dintre fraţi Zmeoaica a fost invinsă. Iar noi cei ce formăm ceata, sintem vainicii din poveştile citite de tata. Deci la drum, spre peştera ce o zărim acum.

Pentru a nu avea surprize, eu propun să ne facem un plan, apoi să-l supunem unei analize. Şi asta nu ca să mă aud bătind din gură, ci pentru că intunericul ne-ar putea face vreo figură. Să ştiţi că peştera este foarte adincă, pentru că uritul de intuneric mereu a mănincă. Şi aşa orb şi nesăţias cum este el, ar putea foarte uşor să mănince un vainicel. Şi unde mai puneţi că peştera de aci, are drumuri foarte incilcite, mai ceva ca labirintul din parcul de capii. Aşa că avem nevoie de ceva care să lumineze, incit şi intunericul să se minuneze. Dar staţi, că am găsit rezolvarea! Folosim licuriciul care ne-a luminat aseară cărarea. Cu cit intunericul este mai mare, cu atit licuriciul va lumina mai tare.

Vai de mine, dar asta ce mai este? Cine a apărut in poveste? E chiar Ursuleţul Lăbuţe-mai, care aleargă spre noi. Să nu vă temeţi deloc, fiindcă prababil vrea să ne propună un joc. Dar de ce plinge ca un capil cu lacrimi de crocadil? Eu zic să-l ascultăm, poate că reuşim să-l ajutăm.

— De doi ani şi-a primăvară, mama mea Ursoaica doarme in peşteră şi nu iese afară!

Capii, pe mine m-a impresionat Ursuleţul, a cărui mamă nu s-a săturat de hibernat. Aşa că la drum, pentru a trezi Ursoaica, oricum.

Rog pe Cristian, mai intii să vină, pentru o face cu licuriciul lumină. Vom merge cite unul, ori vreți, ori nu vreți. Asto pentru o nu ne lovi de pereți. O clipă vă rog să stați pe loc. Vreau să vă pun o intrebare, ce mă arde co un foc. Există aici, unul numit Ciufulici? Adică să aibă părul nespălat și nepieptănat? Am pus această intrebare, fiind posibilă o neplăcută intimplore. In peșteră se află zeci de lilieci. Și, ce mai turo-vuro. Ei stau și pindesc pe cei ce nu-și ingrijesc frizuro. Stau cu copul in jos otirnoți de tavan, iar cind simt clientul coboară co un bolovan. Apoi ii smulg părul fir cu fir, pină rămine cu scăfirlio co Moșu Zamfir.

Deci nu avem voinici nespălați? Perfect. Acum puteți să inointoți. Dor cu grijă more, pentru că nu mergem chior lo plimbore. Aici drumul este alunecos, pămintul fiind foarte cleios. Și asto pentru că din tavan apo se scurge an de an. Adică ploaia de afară pătrunde prin pămint, iar din tavan picură iară. Ba e posibil să ne intilnim cu un riu, co acelea de lo suprafață. (Un riu subteran, care lo școală nu se invoță.) Dor hai să inaintăm in peștero asto more, că mi se pare că Lăbuțe-moi dă semne de nerăbdare.

Priviți acum inspre dreapta! Aici își ore dormitorul Ursoaico. Deșteopto! Cristian, te rog ține licuriciul moi sus, să vedem cum doarme un urs. Vedeți, ursul doarme ghemuit, pentru că nu-i cu plopomo acoperit. El stă cu ghiarele in gură și suge lo ele, visind lo friptură. Acum om să țin Ursoaico de labe, fiindcă om moi multă putere, iar voi să-i turnați in gură puțină miere. Daciano, ferește! Aveți grijă că se trezește! Ce stați cu guro căscată și vă miroți? Așa sint toți urșii din Munții Carpați. Cind se ridică pe două picioare, sint moi inalți decit un om călare. Așa buimăcită cum e, s-o lovit lo cop și mormăie. Acum insă va umbla normal, pe patru labe, co un animal. Tu, Lăbuțe-moi, ia acest pachețel de lo noi. In el se găsesc bomboane umplute cu miere, pe care le presori in urmo to, cind situația o cere. Și, cum cunoști peștero pe dinafară, du-te inointeo mamei tole și le presară.

Noi, copii, mult nu vom moi zăbovi. Mamele noastre vor fi neliniștite și, dacă nu mă inșel, vacanțo e pe sfirșite. Promit insă cetei noastre de voinici, că și altă dotă vom veni aici. Atunci vom intra moi in adincime, unde vom vedea lucruri de care nu știe orișicine. O să vedeți niște turturi care nu se topesc, ci dincontro, on de an ei cresc. E interesant de văzut cum unii cresc de jos in sus, alții de sus in jos, și asto numai co peștero să arate moi frumos.

Și acum să pornim inapoi, in ordine și fără tărăboi.

SĂ OCROTIM PĂSĂRELELE

Acum este ceasul fermecat, cind fiecare mugure s-o sport. Pocnituro este așa de more, că și bunicul o auzit-o și pornește in grădină pe cele trei picioare. (Unul este bostonul indoit, ce-i ușurează mersul nemaipomenit.)

Copacii sint prevăzuți cu astfel de pocnitoare, pentru a fi de ajutor păsărilor călătoare. Tocmai de aceea mugurii sint mulți, pentru a fi auziți peste mări și munți. Căci după această detunătură, păsările se adună cu sutele și miile, pentru a popula pădurile, livezile și cimpiile.

Astfel naturo decretează primăvară, iar păsările se adună co pionierii la muncă voluntară. Zic muncă, deoarece lo noi in luncă om văzut cum cintă și ciugulesc viermișorii care năpădesc, toți copacii . . . săracii. Am impresia că păsărelele lucrează foarte organizat, din moment ce forfoto nu a incetat. Cind unele se odihnesc noaptea, altele continuă activitatea. Ce-or fi să vină o pasăre oarecare, să spună: „acum toată lumea lo culcare"?

Viermii ăștia ticăloși, ar rontăi toți copacii, chiar și pe cei mai groși. Să știti că așa s-o intimplot și cu Luna, care nu o fost o piatră stearpă intotdeouna. Și uite că acum Luna nu face nici o brinză, aleargă pe cer toată noapteo co o minză. Doar că mai luminează din cind in cind, dor ce folos, că noaptea copiii dorm și visează la soarele blind. Deci, noi toți trebuie păsărelele să le ocrotim, pentru că ele ajută co Pămintul să rămină frumos, așa cum il știm.

POVESTE CU UN BALAUR

La inceput am intrat in pădure, pentru a culege mure. Veți spune: ce mare scofală poate fi, din moment ce au făcut-o și alți copii? Dar dacă aveți puțină răbdare, veți auzi o nemaipomenită întîmplare.

După ce am mîncat, nu peste măsură, ne-am așezat, așteptînd de la pădure mură-n gură. Dar degeaba am stat. Nici o mură nu ni s-a dat. Atunci, am hotărît în unanimitate să pătrundem în pădure pînă la jumătate. Și asta, numai pentru a ne convinge dacă există balauri și dacă-i putem învinge. Fiindcă din basme am aflat că în păduri locuiesc balauri cu numeroase făpturi. Așa că am pornit la drum în speranța că-i vom întîlni oricum. Teama am lăsat-o la o parte, hotărîți să-i răpunem ca în carte.

După un timp, înaintarea ne era destul de grea, pentru că pădurea se îndesa. Dar copacii, drăguții de ei, ne-au fost ghizi la toți trei. Unul gros și mai mare s-a dovedit foarte bun la orientare. Probabil că a mai condus și alți copii prin povestea de aci. Noi eram atenți la fiecare pas, fiindcă ne puteam întîlni cu un balaur nas în nas.

Și, cam de cînd am început a vă povesti, unul cît toate zilele se și ivi. În primul moment am rămas toți stană de piatră, uimiți de felul cum arată. Era mai grozav ca în povestea cu Merele de aur. Ce să vă spun, un exemplar minunat de balaur. După ce ne-am săturat de atîta mirare, am început să-i numărăm capetele cu voce tare. Apoi, fiecăruia i s-a repartizat un număr egal de capete pentru retezat. Iar pentru a-i da de înțeles ce avem de gînd, am folosit degetele numărînd: unu, doi, trei . . . și așa mai departe. Pentru fiecare, cam șapte.

Să știți că balaurul ăsta nu era tocmai prost, din moment ce și-a dat seama că împotrivirea nu are rost. Singura lui salvare era s-o ia la sănătoasa, în grabă mare. Zis și făcut. Într-o clipă fu nevăzut. Atunci, am pornit toți trei, alergînd pe urmele lui ca niște zmei. L-am ajuns destul de ușor, fiind mai iuți de picior. Și cînd mai gata-gata

să punem mîna pe fugar, se întîmplă un lucru extraordinar! Șmecherul ne-a aruncat trei pachete cu gumă de mestecat. Nu spun că nu am zăbovit nițel, dar asta nu înseamnă că renunțam să punem mîna pe el. Balaurul credea că ne vom apuca îndată să mestecăm guma toată. Noi însă știam că prea multă gumă strică, iar în timpul alergării nici nu se indică. Deci am pus pachetele în buzunare și . . . pe urma balaurului cu viteză mare.

Ei, și cînd ziceam că l-am înhățat, se întîmplă ceva foarte ciudat. Pe măsură ce ne apropiam de el, balaurul se făcea tot mai mititel. Și atunci, desigur că de frică, s-a făcut cît o furnică. Am încercat noi să-i explicăm că nici un cap nu avem de gînd să-i retezăm. Dar degeaba. Pe balaur l-a înghițit iarba. Păcat că s-a întîmplat așa. Ne puteam împrieteni și juca.

În orice caz, de atunci toții copiii, chiar și cei din grupa mică, se joacă prin pădure fără frică.

LUCRURI CU TEMEI

Hai să arătăm cum înțelegem noi lucrurile despre care părinții ne spun: „Aveți răbdare că vi le explicăm!". De fapt, nu ni le explică nimenea, fiindcă mereu ne amină, intervenind cite ceva. De exemplu, orice copil vrea să știe cît poate urca de sus o ciocîrlie. Sau: de ce zboară păsările, iar noi nu zburăm? La care ni se răspunde: „Acum culcă-te, iar mîine o să discutăm!". Sau: de ce Luna este rotundă ca un ban, iar altă dată ca o felie de bostan? Oare noaptea soarele se duce să se culce? De ce bunica are riduri pe față și-și pune ochelarii în fiecare dimineață?

Și așa o sumedenie de întrebări, cu care-i pisăm, chiar dacă știm să răspundem. Noi însă vrem să-i încercăm.

Se poate deduce foarte ușor că nouă mintea ne merge in pas olergător. Adică, un lucru mai ciudat, pe loc este explicat. Nu ca la dumnealor, bunăoară, care-și frămintă mintea de se omoară. Iată un răspuns rapid, care celor mari le dă mult de gindit. Cum să facem co pe pămint să nu moi existe război? Foarte simplu: să asculte de noi. Renunțind la inarmare, va fi ferit de război fiecare. N-ar fi rău să renunțăm și noi la acele jucării, cu care sint inarmați mulți copii. Unele din ele, cum or fi de exemplu o pușcă, pot fi considerate jucării care mușcă. Dar dacă totuși le mai avem, promitem să tragem numai in lupi, să mai moară nițel.

Sau, o problemă și mai și, pe care o pricep mulți copii. De ce cind toamna sosește, tot copacul se desfrunzește? Fiindcă frunzele sint invechite, adică slăbite. Și atunci, la orice mișcare, ele se desprind in număr mare. Apoi, este anotimpul prielnic, pentru vintul puternic. El, cu forța asta de uriaș, ar aduce toate frunzele in oraș. Dacă or găsi frunze cind vine, intr-un ceas, străzile ar fi pline. Dar cum pădurea ne este prietenă și n-ar vrea să aibă vreo vină, își ascunde toate frunzele lo rădăcină.

Sau o altă intrebare, unde ni se cere „răbdare". De ce riurile curg de la deal la vale, cind or putea face și intoarsa cale? Se intimplă așa, fiindcă izvorul este mic și s-ar putea ineca.

Vedeți copii, că putem răspunde la o mie de intrebări? Sau chiar la două mii? Dar punem părinților intrebările de aici, fiindcă se zice că și ei au fost mici. Cu ce știm noi, și cu ce mai știu ei, găsim fiecărui lucru un temei.

INIMA COPACILOR

Am auzit că instrumentele muzicale se fac din inimă de copac. El se alege încă din vară, cînd vîntul e ca un arcuș, iar copacul ca o vioară. Iarna, cînd inima lui încetează să bată (la copaci așa este planificată), tăietorii îl duc la tîmplărie, unde cu instrumente de chirurgie i se despică pieptul pe dată și i se scoate inima cea minunată. Odată inima scoasă afară, n-ai decît s-o deschizi și găsești . . . ce credeți? O vioară! Se întîmplă uneori ca dintr-o inimă să scoți două viori. Sau altă dată, să găsești o chitară adevărată. În tot cazul, un lucru este cert: cu inimile copacilor poți susține, dacă te pricepi, un concert. O spun, pentru că mă bazez pe ceva: de multe ori am auzit cum pădurea cînta. Însă n-aș vrea să rămînă nimenea trist: cîntă numai în mîna unui artist!

ŞEFUL DE GARĂ

La o anumită oră din noapte, in orice caz nainte de şapte, un nenea cu paletă, sau poate chiar cu rachetă, face să apară tot ce vedem noi in gară. El susţine că poate oricine, dacă invaţă o şcoală. Sută la mie, că mai e ceva ce numai el ştie. Altfel cum poţi să explici pornirea trenului la opt fără cinci? Parcă nu l-am văzut făcind semn cu paleta atunci cind a plecat tanti Saveta? Aşa că, să lase modestia, că eu ştiu care-i scamatoria. Cred că este un mare vrăjitor, cu paleta pe lingă picior. Cind o ridică, ea devine fermecată, iar noi vedem că locomotiva-i plecată. Şi mai cred că şi liniile de fier, tot datorită lui apar şi pier. Dar pentru asta nu pot să mai garantez, pentru că o face noaptea, cind eu dorm şi visez.

CUPRINS

Scrisoare către copii 5
Să coborîm la cîmpie 7
Despre apele curgătoare 8
Scamatorie 11
Noi cunoştinţe 12
Poştaşul 14
Cum am găsit-o pe Ileana Cosînzeana . . . 16
Orăşelul minunat 19
Nomazii 20
Mărul 21
Buna convieţuire 23
Scoica minunată 25
Peştera 27
Să ocrotim păsărelele 30
Poveste cu un balaur 31
Lucruri cu temei 33
Inima copacilor 35
Şeful de gară 36